

ABONAMENTUL:

pe an 160 Lei

pe trei luni 50 Lei

pe două luni 35 Lei

Exemplarul 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRANESC ARAD

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
A R A D
Strada V. Alexandri No. 6.

Scandalul dela prefectură.

Preotul Motorca, din Agris, arestat.

D. Dumitrescu, inspectorul general administrativ care fusese arestat în primăvara anului acesta la girarea prefecturii Aradului, a avut ceti în coloanele ziarului multe cuvinte de laudă la adresa sa. De data asta suntem noi să relatăm un caz al căruia erou este chiar dsa și care, de să întunece bunele noastre scrieri asupra dsale, ba, chiar să încurce simpatiile pe cari le avem față de dsa, în scurta sa ședere în Arad, județului acestuia.

Mediile arădane au adus la cunoștința că d. Dumitrescu a fost arestat zilele trecute să cerceteze activitatea consiliului județean. Dsa a venit la Arad și s'a pus la lucru, caută zi și noapte nod la papură și vrea să găsească o compromițătoare în sarcina d. Dumitrescu cu care dsa a convins în Martie și Aprilie a. c. până aci toate bune. Dsa a delegat să găsească nodul, ca să fie ca nu. Trebuie să se facă în ziua 28 Sept. când d. Dumitrescu a rămas în căutarea buclucașului, părintele Motorca din Agris, vrea să intre la d. Lazar, prefect, să prezinte al delegatului consiliului județean și să ducă de la prefectură, (nu știe dănuț, știe nici noi ce e). Părintele știe că va trece prin casa unde se afla secretarul prefecturii Lazar. Ori aci lucra d. Dumitrescu. Părintele ducea în ea dreapta o valiză, cu mâna dreaptă deschide ușa și intră, având în cap, în biroul în care se afla d. Dumitrescu, pe care îl cunoaștea. Fără a-i da răgaz d. Dumitrescu ce-l aduse în localul prefecturii, și fără a ține seama de înfrățirea părintelui Motorca, și de înfrățire nu lasă nici o înfrățire să sf. sa este slujbaş al d. Dumitrescu il pofti afară scurt și hotărât: „Ieși afară“. Părintele în buna credință în dsale îi sună invitarea nemulțumită, își scoate pălăria și se îndreaptă spre unicul domn pe care îl vede în încăpere. Dar d. Dumitrescu repetă îndesat: „Ieși afară“.

În fața netăgăduitei fapte, părintele Motorca rostește: „Pardon, domnule. Eu sunt Motorca, preot ortodox-român din Agris.“ Replica d. Dumitrescu a fost stereotipă: „Afară“. Și atunci părintele a fost dat afară din acest birou. Dar, cine ești Dta, domnule? Cu ce drept mă dai, pe afară?

De aci tonul s'a urcat. Părintele nu se lasă, inspectorul se simte acasă. Strigăte și injurii se aruncă în aer. Servitorii o rădesc, nu vor să asiste. Cei doi beligeranți își desgroapă mamele.

În sfârșit d. Dumitrescu se adresează parchetului, parchetul trimite poliția și părintele Motorca, preot ortodox-român din Agris este arestat în prefectura județului, și reținut până seara când, la intervenția ginerului său d. Popescu-Păușești, este eliberat.

Pe d. Dumitrescu îl știam un om fin, delicat, și, acum trebuie să înregistrăm această faptă a dsale. Nu ne putem dumiri. Sau poate ardeleano-fobia dlui Iorga să fi decretat Ardealul de colonie, unde totul este îngăduit, sau în cazul dlui Dumitrescu, totul, până și cele mai grosolane ieșiri, sunt obligatorii? Așa se proceda de către germanii în Kamerun, colonia lor din Africa. Bine, dar noi suntem în Ardeal, în Europa.

A, d. Păușești, care este de origine din v. regat a avut ocaziunea să se convingă, prin pățania propriului său socru, că totuși este oarecare de os bîre între tratamentul ce se aplică regatului pe de o parte și ardeleanului pe de altă parte.

Ș'acum o singură întrebare: „De ce nu i s'a întimplat unui preot, așa ceva până acum în Ardeal?“

Am vrea să știm.

Mușat.

In era „ritmului nou“

Ritm nou și totuși „nimic nu-i nou“. Modificarea legii administrative dă loc la afaceri scandaloase. Cum se fac numirile de notari?

Guvernul dlor Iorga-Argetoianu, zis și guvernul uniunii naționale, în dorința sa de a pune un „nou ritm“ în viața țării românești și, probabil, pentru a se face util în cârmuirea și gospodăria statului, a procedat, din primul moment, la suspendarea și modificarea legilor, cari, deși votate de corpurile, de legiuire constituite în nota constituției, nu i-au convenit. Astfel a fost modificată legea administrativă.

Potrivit dispozițiilor acestei legi introduse prin modificarea notariilor comunale vor fi numiți de forurile ministerului de interne în urma propunerii făcute de prefectul județului.

Cum se fac numirile ne arată jurnalele ce se alarmează, așa zicând, din toate colțurile țării și, mai bine ca orice, propriile noastre experiențe, de aci din județ.

Ziarul „Universul“, din capitală, care stă aproape de d. Argetoianu, ministrul de interne, aduce, în în numărul din 13 Sept, grave acuzații la adresa dlui Iulian Peter, inspector general administrativ, delegat cu girarea directoratului VII din Timișoara, în legătură cu numirile de notari.

Tot astfel ziarul „Patru“ din Cluj, publică o corespondență din Timișoara, care relatează un conflict, ivit între d. Iulian Peter și d. Fuluzcanu, prefectul de județ.

Acest conflict s'ar fi ivit, din cauza numirilor și transferărilor de notari, făcute de către primul,

care s'ar fi lăsat influențat de intermediari. Destăinuirile făcute de notar il prezintă pe d. I. Peter ca pe unul care ar fi făcut, din articolul legii administrative liberale, care îi conferă dreptul de a numi și transfera notari, un abondent izvor de câștig.

D. Iulian Peter, desminte însă tot ce i se trece în debit, prin coloanele „Universului“ din 15. Sept.

Ziarele citate, îndeosebi „Universul“, spun că numirile notariilor și transferările lor s'au făcut numai pentru însemnate sume de bani. Aceste sume variază între zeci și sute de mii.

Dacă desmintirile dlui Iulian Peter ne conving despre nevinovăția dsale, lucrurile ce se petrec în județul nostru, ne îndeamnă, totuși, să medităm, și să-i atragem atențiunea dsale, care este șeful administrativ și aci, asupra lor, pentru ca stăvilindu-le repri-mându-le să avem cu atât mai mult certitudinea faptului că dsa nu cunoaște afacerile scandaloase ce s'au făcut.

După ce s'au terminat numirile și transferările în Timiș și Caraș, comisiunea de numiri a început lucrările la noi, în Arad. Și aci, ca și în celelalte județe, ale directoratului, surprizele n'au lipsit.

Devreme ce pe timpul național-tărăniștilor la fiecare numire de notar se lua în considerare vârsta, vechimea și sarcinile familiare ale candidaților, acum, în era „ritmului nou“, aceste conside-

rente au fost cu desăvârșire neglijate. Copii tineri, cari au terminat cursurile de notari abea prin anii 1929 și 1930, necăsătoriți, și fără practica necesară, notari suspendați disciplinar, au fost numiți înaintea celor vechi, a celor vârstnici, căsătoriți și cu copii.

Se mai zice că ar fi în județ nu oarecare domn, se pare, avocat, din provincie care se ofere singur, pentru sume ce trec de 30 mii lei, să intervină pentru postulanți. Cine poate da, cine nu poate aștepta paștele cailor.

Iată cum „ritmul nou“ recurge la mijloace cunoscute nouă de pe vremea când aceste afaceri erau patronate de oamenii regimului liberal.

Dacă d. Iulian Peter, va cerceta și sancționa noi vom rămâne complet convinși despre nevinovăția dsale. Am vrea să o vedem aceasta și pentru dsa, dar, mai mult, pentru cauza dreptății pe care o servim.

A

LUMEA BUNĂ DIN ARAD SE TURDE ȘI CE BARBIENEȘTE

la frizeria

Bodrogeanu
Arad, str. Horia

Câteva ore de studiu la Muzeul Palatului Cultural. „Maternitatea“ sculptorului Gheorghe Groza.

de TEODOR T. TUCRA

Expoziția permanentă a Palatului Cultural este foarte remarcabilă din anumite puncte de vedere. În colecția de picturi vedem reușiți de o parte pe cei mai distinși reprezentanți ai artei românești în frunte cu Aman și Grigorescu, iar pe de altă, pe cei mai eminenți pictori străini, ca Munkácsy, Festey sau Bihari. În ce privește sculpturile de și ru atât de numeroase, vom avea totuși de remarcat, calități foarte interesante și serioase. A-și vrea mult să le examinez pe toate în rând și să dau pentru fiecare din ele câteva cuvinte, însă lipsa de spațiu mă face să mă opresc la cele mai de seamă, între care voi pune întâiu nu cu puțină

siguranță, impresionanta „Maternitate“ executată de regretatul și distinsul sculptor român Gh. Groza, a cărui moarte prematură a lăsat de bună seamă, un mare gol în istoria artistică a Ardealului.

Viața lui, o veșnică muncă și luptă, l-a făcut să cunoască oamenii și mai mult decât să-și creeze admiratori, și a creat o operă, o operă tare care va apăra întodeauna numele său, o operă, unde el a pus toată pasiunea sa și toată emoția deșteptată în el de consultațiunea veșnică a naturii. Voi trece însă peste detaliile și greutatea începuturilor acestui om de talent, căci nu vreau să vorbesc decât de calitățile sale artis-

tice și să relev ceace ne arată operele lui.

Intrând în a doua sală a Muzeului, compoziția sa este așezată imediat la dreapta în colț, meritând poate mai bine locul lucrării cu același titlu a dlui Romul Ladea. Printr'o inteligență adaptivă de mijloace și cu un viguros realism, sculptorul Groza a știut să modeleze bine și în planuri largi, frumosul grup ce intitulază „Maternitate“ și care cuprinde o mamă cu doi copii ai săi alături de ea. Surâsul mamei, moliciunea gestului cu care atinge micile ființe și băgarea de seamă cu care apropie de ea copilașii culcați pe genunchii ei, sunt de o delicateță minunată; cutele suple ale rochiei sale păstrează sensul formei și armonia dulce a ansamblului, ce confirmă dela prima vedere expresia justă și mișcătoare a unui motiv familiar, care ne

frapează prin intensitatea caracterului, prin farmecul și delicatețea executării lui.

Prin aranjamentul original a figurilor și suplețea modelatului acest bronz nervos și precis, rezumă bine tot ce este mai scump în viața noastră, iubirea de mamă. Natura este foarte bine simțită în corpul femeii și prin trăsăturile ei respiră dragostea și speranța unei mame îngrijorată de viitorul copiilor săi. Trebuie să știm, că este mai greu de a exprima mișcarea gândirii sub fruntea unei mame tinere, de a reda caracterul intim al unui ansamblu de linii pure și sculpturale, decât de a face să reiasă personalitatea unei figuri, pe încrețiturile căreia timpul și experiența vieții, au lăsat urmele lor. Și totuși, sculptorul Groza a știut să învingă dificultățile inerente acestui subiect, să-l înțeleagă bine și să-l

O casă de sfat „Iuliu Maniu” la București

Duminică dimineața la orele 10 a avut loc inaugurarea casei de sfat, „Iuliu Maniu” organizată de circumscripția 13-a a partidului național-tărănesc din culoarea de Negru, în str. Triumf, nrul 14.

Au luat parte la această inaugurarea dnii: Virgil Madgearu, președintele organizației capitalei, D. D. Tănăsescu, secretar general, Al. R. Protopopescu, președintele culorii de Negru, G. Manea, și peste o mie de cetățeni din cartier.

Cel dintâi a luat cuvântul d. Gh. Manea, inițiatorul casei de sfat. Dsa a arătat că din obolul membrilor partidului s'a achiziționat localul care se inaugurează, pentru a fi pus la dispoziția partidului.

Mulțumește cetățenilor din alte partide cari participă la această manifestație național-tărănistă.

Arată că a dat numele dlui Iuliu Maniu acestei case de sfat, și că un simbol mai bun nu se putea găsi. Asigură partidul că oricâte ori va avea nevoie de luptătorii național-tărăniști din cartier, aceștia îl vor servi. D. Manea dă apoi citire următoarelor telegame care s'a trimis:

DOMNULUI

IULIU MANIU

Bădăcin

Inaugurând Casa de sfat ce vă poartă numele în semn de omagiu, grațitudine, admirație și devotament, cuvenite luptătorului de totdeauna pentru democrație și drepturile cetățenești, sentimentele noastre se îndreaptă spre D-vest — speranța și chează definitivă așezării și orânduirii a acestei țări, cu întronarea dreptății sociale și a respectului demnității cetățenești.

După d. Manea au luat cuvântul dnii Tănăsescu, Constantinescu - Crihan, Al. R. Protopopescu, iar la sfârșit d. Virgil Madgearu, fost ministru, care a făcut o aspră critică actualului regim și proiectelor lui economice și financiare. Despre „bugetul de 25 miliarde” dsa a spus următoarele:

Bugetul? Câte sacrificii n'am cerut și câte reduceri nu am făcut în cele trei bugete întocmite de noi?

Se spune acum că d. Argetoianu s'a angajat să facă anul

acesta un bugat de 25 miliarde. O enormitate. D. Argetoianu va trebui să plece din guvern, căci și-a luat acest angajament pentru cazul că nu va putea să reducă bugetul la 25 miliarde.

Dar la asta se reduce sarcina unui ministru de finanțe? Să-și zică că mai mult de două miliarde nu se poate în casa lunar, și că cheltuiala Statului nu poate fi în consecință mai mare de 24 miliarde anual? Ușoară socoteală. Dar statul poate trăi cu 25 miliarde? Sau se mai pot pune poveri în spinarea funcționarilor și a contribuabililor? Se mai pot oare reduce sub minimul de astăzi cheltuielile de material? Nimeni nu poate susține așa ceva, fără să fie lipsit de seriozitate.

Nu avem încasări bugetare pentru că nici-odată n'am avut atâta lipsă de diligență și de scrupul. Sunt mulți cari nu plătesc din acei cari pot să plătească.

Când eram ministru de finanțe am găsit într'un an numai în Capitală 50.000 de cetățeni cari se sustrăgeau metodic dela plata impozitelor.

Aparatul de stat este mai slab astăzi ca ori când.

Și apoi cum să se adune sumele necesare pentru traiul statului, când veniturile cetățenilor scad continuu?

Ce-a făcut guvernul în această direcție? Primele de export, din cari s'au plăti 300 milioane lei exportatorilor, în timp ce plugarul vindea tot mai în pierdere.

Si legea bună a noastră a fost înlăturată.

Intrunirea a decurs într'o atmosferă de entuziasm indescribibil, iar la ieșirea din sală li s'a făcut frunțașilor o mare manifestație de simpatie.

Alte două ziare bănățene confiscate de guvern.

Guvernul lorga lovește din nou în libertatea presei garantate de constituție.

Marți a confiscat în Timișoara ziarul „Déli Hirlap” pentru faptul, că a reproduș un discurs rostit la o întrunire publică decătre d. Sever Bocu.

Miercuri s'a confiscat gazeta Săptămânală „Voința Banatului”. După ce au confiscat și oprit ziarul „Vestul” oamenii ritmului nou s'au dedat în mod regulat să suprimă și încalce fără scrupule libertatea cuvântului. Oare până când?

exprime cu atâta limpiditate și inteligență.

Copiii culcați pe genunchii mamei, completează și ei o candoare liniștită ce ne impresionează adânc. Prin atitudinea lor simplă, se încadrează într'o atmosferă modestă și ideală, ce se ordonă bine cu aceea a mamei lor, care este puțin înclinată spre ei.

Totul e intim și sincer. Perfecțiunea desemnului său place ochilor; în planurile sale largi și sigure, trece ardoarea sufletului acestui mare artist și caracterul accentuat al ansamblului valorilor sale armonioase, este rezultatul

just al geniului său distins, care a știut să exprime emoțiunile cele mai sensibile și să redeie frumusețea formelor și valorile cele mai fine ale vieții.

Iată deci reunite în acelaș talent profund, atâtea etonante diversități și calități distinse. Și totuși modest și bun, cu aceste daruri alese care nu aparțin decât adevăraților artiști, sculptorul Gheorge Groza trece aproape neobservat, căci mulți care ar putea să studieze cu grijă operele lui, par a fi morți și privesc vag cu ochii or vizi.

Miniștrii francezi la Berlin.

Dnii Laval și Briand după o vizită de două zile, făcută Germaniei au părăsit Berlinul. Cei doi miniștrii francezi au sosit la gară însoțiți de d. Curtius, în societatea căruia au așteptat pe d. Brüning care a venit să-și ia rămas bun.

După o scurtă convorbire care a avut loc în salonul de recepție al gării, d. Laval a primit pe reprezentanții presei cărora le-a declarat că părăsește Berlinul complet satisfăcut de rezultatul vizitei. Interviurile pe cari le-a avut cu bărbații de stat ai Germaniei înseamnă o nouă și importantă piatră de hotar a prieteniei franco-germane, a spus primul ministru francez.

În legătură cu vizita miniștrilor francezi la Berlin, s'a dat următorul comunicat:

„Reprezentanții celor două guverne au recunoscut că trebuie să căutate toate posibilitățile pentru o colaborare cât mai strânsă între cele două guverne și cele două țări.

„Ei sunt de părere că criza economică de care suferă întreaga lume îi angajează să găsească o soluție, în special în domeniul economic, îndreptându-și toate eforturile pentru a micșora suferințele popoarelor.

„Reprezentanții Franței și Germaniei, socotesc că este necesar să creeze un organ a cărui sferă de activitate ar fi o garanție că s'ar ajunge la rezultate eficace. În consecință, au convenit să creeze o comisiune franco-germană mixtă, care să cuprindă

pe cât posibil reprezentanți ai principalelor ramuri economice. Conducerea lucrărilor acestei comisiuni, o vor avea cele două guverne.

În afară de aceasta, se va crea un secretariat general permanent comun.

„Comisiunea va ține ședințele sale după nevoie, când în Germania. El va începe lucrările cât de curând. Va fi însărcinată cu găsirea soluțiilor problemelor interesând cele două țări, fără a pierde însă din vedere nevoile și interesele celorlalte națiuni.

„Cele două guverne țin să sublinieze că activitatea lor comună, nu este îndreptată contra altor state, și că în nici un caz ele nu au intenția să soluționeze problemele naționale prin taxe vamele prohibitive.

„Guvernele Franței și Germaniei vor invita după necesitate și alte state să coopereze cu ele.

„Cele două guverne sunt convinse că prin deciziunea luată, pun bazele unei noi dezvoltări, ale cărei consecințe vor avea urmări bune pentru toată lumea”.

OPRIȚI-VĂ!

LA MAGAZINUL

„CHIC”

ARAD. Blv. Reg. Maria. Pălării de bărbați, rufării etc.

PREȚURI EFTINE.

BĂRBAȚI! Pentru sezonul de baluri aprovizionați-Vă cu guler, mănui, cravate, cămași de mătase, pălării ultima modă, etc. DECA PRAVACIA

MEISC și ADLER

ARAD. Pe corso. Blv. Reg. Maria PREȚURI FOARTE CONVENABILE!

Desființarea săptămânii de 5 zile în Rusia

Riga — În fața desăvârșitului faliment al planului agricol, comisariatul agriculturii al sovietelor a luat diferitele măsuri ca să îmbuneze pe țărani, a căror împotrivire pasivă în gospodăriile colective și în fermele statului a pricinuit nu puține preocupări autorităților. Una din aceste măsuri este adoptarea săptămânii întregi pe terenurile statului. Fixând ziua de Duminică drept

și gura zi comună zi de repaos, Comisariatul a ordonat cu severitate părăsirea săptămânii de 5 zile în toate acele ferme ale statului, unde fusese introdusă și a oprit munca tractoarelor și altor mașini în ziua de odihnă. Săptămâna de 5 zile nu făcuse de altminteri progrese reale în aceste ferme.

Citiți și răspândiți „Românul”

! Vizitați magazinul de mantale !
! paltoane haine de toamnă și iarnă !

Szántó & Komlos

PREȚURI EFTINE! ARAD. Edificiul teatrului com.

* Coloana bunului creștin

Bucuria Domnului

Tot des se spune, că nu pentru școală, ci pentru viață, — nu pentru învățători, ci pentru noi învățători, dacă înveți sau nu vei vedea urmările. Noi, părinți și copii, știm că aceasta e o „făcătoare”. Știm, pentru că am văzut mahnirea și durerea învățătorilor, când vreun copil aleneș și am văzut cum le sălășilează inima de bucurie, când copiii silitor. Nici nu se poate altă. Învățătorii implinesc o chemare a lui Dumnezeu. În sufletul lor flacăra din focul Dumnezeului Spunea un tinăr: Mi-aduc aminte de bucuria ce strălucia în ochii învățătorului meu, când răspundeam bine. Și eu mă bucuram de răspunsul meu, dar mi se părea că tot mai mult mă bucuram de bucuria lui. De dragul bucuriei lui m'am făcut cel mai bun din școală și ar fi greu să spun dacă bucuria lui se vărsa în inima mea, sau că eu intram în sufletul în duhovniceasca lui bucurie; una însă știu, că nimic în lume n'ar fi fost și nu este mai de preț decât o astfel de bucurie. Așa este și intrarea în bucuria Domnului. E necuprinsă de mizeria omenească, ar trebui să găsești în limbi îngerești, șa să poți spune, dar e cu puțința să simțim și aci pe pământ. Simțim ai liniște, pace, seninătate, bucurie, fericire după munca implinită și în vremea unei munci insuflete? Simțit-ai, că toate acestea nu dela lucruri moarte, nu dela om, ci numai dela Domnul pot să vie? Dacă însă nu ți s'a nimerit să simți bucuria aceasta înseamnă că singur tu ai depărtat-o dela tine; înseamnă că lucrul tău se face de mântuială; înseamnă că lucrezi cu zădărnici și nu cauți decât să vezi soare asfințind.

Așa precum învață elevul dragul bucuriei învățătorului și trebuie să lucrăm totdeauna, la noi acasă, fie la altul, dragul și de dorul bucuriei Dumnezeu. Să fim pătrunși de gândul de conștiință, că pentru Dumnezeu muncim. Domnul a făcut pământul și toate cele pe pământ, iar eu și tu ne facem împreună lucrători cu Dumnezeu când sădim un trandafir, când altoim un pom, când sămănim holdă, sau săpăm un canal și îndreptăm un drum, sau punem în mișcare o mașină. Se pot face aceste și numai de mântuială cu ziua, dar atunci n'au nici preț nici pentru noi, nici pentru alții. Tot lucrul ce-l facem, să-l facem cu gândul acesta: 1, muncim pentru o veșnicie întreagă și nu pentru o singură zi, 2, că hanul ce-l câștigăm e numai pentru cele trupești, iar adevărata plată este bucuria muncii însufletește și 3, că bucuria ce simți muncind e bucuria Domnului, de dragul căreia muncești în care numai bucurându-te de muncă-ți vei putea să intri.

Pr. Florea Codreanu

Diverse

La 1 cor. s'ă întors din străinătate prietenul nostru avocat, fost senator Emil Velici.

La încheierea ziarului aflăm că d-sa a demisionat din Comisia interimară a municipiului Arad din care făcuse parte.

D. Dr. Furdul fost membru în delegația Consiliului județean și numit în Comisia interimară jud. care a fost instalată la 1 cor. a renunțat la cea din urmă numire. Locul d-sale va fi completat cu un nou membru.

Propagandă antialcoolistă. In drumul de propagandă ce face în Europa de Sud, marele propagandist antialcoolist ERICH PAARMANN, profesor în Berlin va trece și prin orașul nostru înseara zilei de 5 Oct. a. c. orele 20. 30, va ține o conferință publică în localul șoc. Bunilor Templieri, Piața A. Iancu No. 18. Sunt invitați toți oamenii de bine cari se interesează de această problemă de mare importanță. Intrare liberă

PREȚURI REDUSE la dejun, prânz și cină, vinuri excelente LA RESTAURANTUL **BELEȘ** ARAD. Vis-a-vis de primărie.

La căminul de ucenice „Principesa Maria” din București, str. V. Alexandri No. 1. s'au reținut un număr de 30 locuri, în cari s' poate fi înmate lucrătoare tinere din provincii cari ar voi să vină la București pentru perfecționare. În cămin vor avea absolut gratuitățile, în schimbul unei taxe de 1.000 1500 lei, lunar.

Lucrătoarele ceri doresc a merge la București pentru perfecționare în vreo meserie se vor prezenta la Inspectoratul Muncii din Arad, Bdul. Carol 43 unde se va întocmi un tablou despre aceste urne să fie păstrat Serviciului Invățământului Muncitoresc din Ministerul Muncii care va face demersurile necesare pentru plasarea lor în specialitatea cerută

Casa generala de pensii comunică următoarele: De un număr de luni, pensionarii din întreaga țară, sau acei cari cer regularea drepturilor la pensii, sunt asaltați cu propuneri de asistență ale unuia așa zis „Comitet al Pensionarilor nemulțumiți”, prezentat de avocatul C. Frunzescu din București sau de avocatul P. Dan din București, sub diferite prețente în diferite forme.

Casa Pensiiilor a primit nume-nase reclamațiuni în privra acestui nebicinuit procedeu și neortun amestec; reclamațiuni pe care le a înaintat Parchetului și avocaturii.

Se înștiințează pe această cale toți acei cari au de făcut comunicații, de revizuire sau au nemulțumiri, să se adreseze în scris și direct Președintelui Consiliului de Administrație și Directorului General.

Ca pe vremea liberalilor

Obiceiuri vechi cari se desgroapă. - Sau cum poți scăpa din faliment în vremuri grele?

Trăia, pe vremea răposatului Georgescu, un trist obicei. Și tot pe vremea aceea ministru al școlilor era, regretatul Angheliescu, pe care îl credem, și sperăm să fie așa, plecat pentru totdeauna de la acel minister. Și, d. Angheliescu era un mare reformator. Zidea la școli cu socoteală și fără. Toată țara era plină de școli, încât aveam mai multe, școli decât elevi.

Pentru școli trebuiau clădiri, iar clădirile trebuiau cumpărate, dacă nu se zideau. Obiceiul era că, dacă, agreat al regimului, de tristă memorie, avea ceva grajd sau sopron dărăpănat, sau chiar o magazie (ne gândim și la cea din Bârșă), care nu valora mai mult de 30 mii lei, o vindea cu 3-4-500 mii de lei pentru școli

puri publice: școală sau casă notarială, casă culturală.

Lucru curios era că mai negreai ai regimului vindeau și ei clădiri ce valorau 7-800000 lei cu 1700.000. — lei. Bineînțeles vânzătorul nu primea decât ceea ce imobilul valora, deși autoritatea plătea sume fantastice. Diferența se pierdea pe drumul ce ducea dela un biurou la altul, pentru îndeplinirea formalităților.

Acest obicei s'a rinoit, a fost desmormântat, acum, pe vremea ministeriatului dlui Iorga, la interne găsându-se, amicul poporului, d. Argetoianu. Se vând case și tot felul de clădiri, oferite de cei ce să vad în fața falimentului, pentru primării, locuințe de notari, școli, case naționale etc, fi-rește pentru prețuri fantastice.

Prețurile ori cât exagerate, uneori se dublează umblând pe scările autorității, ca brusul de zăpădă pornit pe parte.

Avem informațiuni că se lucrează intens în această direcție. Scriem aceste rânduri pentru a preveni pe cei în drept și a-i avertiza ca să nu se lase influențați și seduși. Noi nu vom admite niciodată speculațiuni cu banul asudat de cetățeni și nu vom îngădui să se repete cazurile magaziei din Bârșă și casei din Bârșava.

Vom sta la pândă și cazurile le vom da publicității, dacă ne va sta în putință, cu un ceas mai de vreme, pentru a ne face slujba de informatori și a reprimă, prin sentința publicului, abuzurile ce se comit.

Cuvinte de îndemn la organizație.

Sub acest titlu ziarul „Viața Băsarabiei” din Chișinău publică următorul articol al d-lui Pan Halipa:

„În timp ce mântuitori și făcători de minuni aduc la cunoștința obștească fel de fel de hotărâri ale lor cu privire la însănătoșirea agriculturii românești, la urcarea prețurilor cerealelor și la strângerea datoriilor făcute de agricultori, aceștia văzându-se uitați de guvern, care el este chemat și trebuie să fie în măsură să dea ajutorul cuvenit, au ajuns la gândul să se puie în grevă, adică să înceteze de a se mai îndeletnici cu agricultura. Așa ne înștiințează un ziar de informații și așa am cam simțit și noi într-o călătorie de acum o săptămână din județul Lăpușna.

Dacă lucrul este așa și dacă gândul unei greve agricole s'a născut cu adevărat în mințile plugarilor și va căuta să se instăpânească, noi socotim această întorsătură a lucrurilor prea din cale grozavă și nu putem să tăcem și să nu ne spunem cuvântul: un cuvânt de lămurire în chestia aceasta.

Și ne grăbim să ne spunem acest cuvânt, pentru că ne găsim în timpul cel mai prielnic pentru semănatul grâului și ar fi păcat ca agricultorii să-l scape dintr'un simț de deznădăde care ia cuprins. Se știe că deznădăde este un rău sfātuitor și ea trebuie să fie dată la o parte atunci când avem de hotărât lucruri de cea mai mare însemnătate:

Punctul de vedere în chestia grâului și agriculturii îndeobște pentru un român trebuie să fie unul: noi nu putem să ne lăsăm de îndeletnicirea aceasta până când nu ne-am ales una mai bună și mai aducătoare de venit.

Țara noastră este rânduie de

Dumnezeu pentru a produce cereale și alte produse de ale mâncării. Multe popoare în lume ar dori să aibă pământul de arătură ca al nostru!... Că agricultura la noi în vremurile acestea nu aduce venit, este adevărat. Dar nu numai agricultura a fost lovită de criză. Toate ramurile și îndeletnicirile omenești tânjesc din pricina crizei. Și cu toate acestea, oamenii nu pot să se lase de muncă și mai ales de meșteșugul pe care l'au deprins și din care se hrănesc.

De altfel, țara noastră, până când nu și-a adunat capitalurile trebuitoare pentru început mai temeinic de fabrici și industrii: până când nu și-a format oamenii cunoștințele și întreprinzătorii cari să pornească odată aceste fabrici; până atunci țara trebuie să rămâie la îndeletnicirea ei veche. Dar firește, nu după capul cel vechi. Agricultura, cum se face la noi, cu pluguri rele, cu semințe proaste, cu o lipsă de întovărișiri plugărești pentru toate nevoile și interesele agriculturii, — nu mai poate merge.

Ea trebuie pusă pe alte temeieri. Ea trebuie să intre în grija cea mai veghetoare a statului, cu toate așezămintele lui de cultură și progres și mai ales

în grija guvernelor.

Și socotim, că treburile nu vor mai merge multă vreme cum au mers. Suntem un stat de plugari și va trebui să ne alcătuim viața și toate așezămintele în stat așa cum poruncește îndeletnicirea cea mai de căpetenie: agricultura.

Până însă se vor așeza lucrurile pe drumul cel adevărat, plugarii, cari sunt puterea și stăpânii țării, n'au dreptul să deznădăduiască. O grevă i-ar slăbi, ca orișice părăsire a muncii și a luptei. Cea ce poate să-i întărească este organizația: și cea economică și cea politică.

GHEȚELE
cele mai BUNE și
EFTINE la prăvălia
APPONYI
ARAD,
vis-a-vis. de primărie.

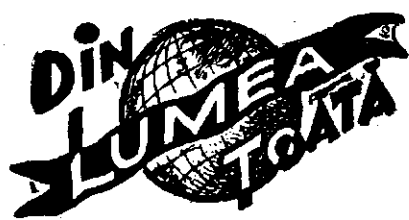
Teatrale.

Dine Tănase!

LA 29 OCTOMVRIE a.c.
Cu revista „In Draci!”
Bilete la Librăria Diecezană, pe
corso.

LA 3 NOEMBRIE A. C. vine
la Arad excelenta trupă drama-
tică a Teatrului Național în frunte
cu maestrul NOTTARA. Se va
preda piesa „MAUSSE” a lui
Ronetti Roman.
Bilete la Librăria Diecezană.

Cărți literare și didactice
la Librăria
CONCORDIA
ARAD, Str. Eminescu 10.
Tocuri rezervoare moderne și eftine. Asortiment bogat în rechizite de scris.

— O acțiune publică pentru ajutorarea șomeurilor din Austria. Presa social-democrată din Viena duce în prezent o puternică campanie ca statul și comuna Viena să ia măsuri extraordinare în vederea consecințelor crizei, care vor culmina în iarna acestui an. E vorba să se organizeze o mare acțiune publică pentru ajutorarea șomeurilor. Municipiul Vienei va înființa o mare organizația care va conduce asistența socială pentru șomeuri în timpul iernei.

Din Statele invitate de comisiunea treia a dezarmării, să comunice Secretariatului Societății Națiunilor starea înarmărilor lor, numai 25 de State au trimis răspunsul ceut.

Statele care n'au răspuns încă au fost rugate să o facă până la 1 Noembrie.

Atleții români cari am sosit în 29 Sept. dimineața la Atena au fost primiți în mod călduros de către colegii greci.

Deputatul socialist francez Renaudel a sosit la Budapesta, cu avionul la 1 Octomvrie. D. Renaudel își va continua călătoria spre București unde va lua parte la congresul interparlamentar.

Știri.

Din noua comisie interimară a județului Arad, numită în urma dizolvării Consiliului județean pe baza anchetei făcute la 25-26 Sept. de d. inspector gen. adm. Dimitrescu fost prefect delegat în Arad, fac parte dnii: Dr. R. Coțoi adv. Dr. Lazar A. adv. Dr. Moldovan șefmedicul spitalului jud. ing. Georgiu. Tălmăceanu repr. voluntarilor, Hungar Algernon adv. Nic. Takăcsi proprietar.

Ministerul muncii a hotărât că dela 1 Octombrie a.c. orele pentru deschiderea și încherea stabilimentelor comerciale birouri, bănci frizerii etc. vor fi aceleași și după noua oră oficială, adică se va aplica iarăși orarul avut înainte de introducerea orei centrale.

Veți mânca bine și eftin la

Restaurantul BORA
ARAD, str. I. Brătianu (palatul gr. catolic.)

Sâmbătă, la 3 cor. a sosit la Arad d. Duca, președintele partidului liberal. Dsa a luat contact cu d. Dr. Mărcuș președintele organizației liberale locale, Scopul venirii șefului liberal este consultarea organizației arădane asupra noului program de muncă și de propagandă. D. Duca a stat la Arad numai o zi.

Intrați în **KORANYI** Arad, Str. bufetul **Românului** Lângă CINEMA SELECT

CADOURI de arginterie și aurituri, bijuterii. cele mai bune ceasuri, statuete etc.
P LE PUTEȚI CUMPĂRA
r e la bijutierul
f COLOMAN
e HARTMANN
f i
i ARAD, Blv. Reg. Maria.
n Pe Corso, lângă catedrala minorilor.

Săptămâna

ABONAMENTUL.

anual 160 Lei
 Pentru autorități, întreprinderi și instituțiuni anual 250 Lei.
 Publicațiuni, și alte inserații oficiale, cuvântul 2 Lei. Publicații și inserații mai mici de 25 cuvinte, taxă fixă 50 Lei.
 Reclame, pe cm. patrat 3 Lei.

CALENDARUL ORT.

Octombrie 31 zile

- 5 — Luni
- 6 — Marți
- 7 — Mercuri
- 8 — Joi
- 9 — Vineri
- 10 — Sâmbătă
- 11 — Duminică.

M. S. Regele a semnat decretul de prorogare a sesiunii parlamentare și deci parlamentul nu se va deschide, decât la 15 Noembrie.

D. G. G. Mironescu, fost președinte de Consiliu, venind din străinătate, a fost primit în audiența Suveranului despre impresiile cuse în străinătate.

Duminică s'a sfințit casa culturală din Șega. Sfințirea a fost celebrată de către P. S. S. Gr. Comșa, Episcop. Locuitorii acestui suburbii au intrat în posesiunea unei frumoase zidiri, provăzută cu săli încăpătoare și bibliotecă, cari vor sta la dispoziția lor.

După cât suntem informați, d. Hamangiu, ministrul justiției lucrează la întocmirea unui proiect pentru modificarea legii falimentului, precum și reformarea legii presei.

La 18 Octombrie va avea loc la Arad un congres al învățătorilor din acest ținut.

Din partea convocatorilor se dau asigurări că va veni cu o castă ocazie la Arad și d. prim-

ministru și ministru al instrucțiunii N. Iorga și va ținea în cadrele conferințelor ziarului „Gazeta Invățătorilor“ o conferință la Palatul Cultural.

Seria aceasta de conferințe s'a început Duminică cu conferința Dlui Mihail Negru. Va fi urmată de o conferință Dl. O Goga, cu ocazia căreia se va face sărbătorirea Dlui Vasile Goldiș. Pe data acestei sărbători a fost anunțată și apariția unei gazete averescane săptămânale.

Uneltele agricole,
cumpărați-le dela
FIRMA
FRĂȚII
BURZA
 ARAD, Biv. Reg. Ferdinand

Un congres al debitanților de tutun. Uniunea debitanților de tutun a hotărât ținerea unui congres, la care să participe delegații ai reprezentanților din întreaga țară. Congresul se va ține la Cluj, în ziua de 25 Octombrie.

— Adâncimea Mării Negre. Observatorul Maritim din Sevastopol a terminat zilele acestea lucrarea materialului obținut de expediția din Iunie Iulie c. care a făcut explorări pentru stabilirea adâncimei Mării Negre. Expediția a stabilit că cea mai mare adâncime a Mării Negre (între Crimeia și Anatolia) ajunge la 2242 metri. În prezent Observatorul lucrează la harta curentelor Mării, care va avea o mare importanță pentru navigatori.

S'a reaprins sonda dela Moreni. În cursul nopții de Marți s'a aprins din nou. Tehnicienii au constatat însă, că nu s'au aprins decât gazele concentrate în gura sondei. S'a intrunit numeroși specialiști pentru a discuta posibilitățile de deschidere a gazelor cari s'au aprins,

Ori și cine primește

Pe deplin satisfăcut și ajunge cu siguranță succes bun, dacă acum toamna comandă trebuințele de cepe de zambile, tăiele și alte cepe de flori olandeze, mai departe semințe de legume, flori și economice, trandafiri altoiți în soiuri mondiale, rădăcini de cășune etc, de la firma **ARPAD MÜHLE**, furnizor al curții regale, cultură și comerț de semințe, grădinarie, în **TIMIȘOARA III/Ar.** (Fondat 1875). Prețurent în românește la cerere, gratuit și franco.

S P O R T

Ripensia-C.A.A.

Duminică, 27 IX. echipa noastră profesionistă timișoreană s'a deplasat la Arad într'un match pentru premiul „Herbay“, învingând cu aciașta ocaziune în mod strălucit și la mare diferență de 4:0 echipa locală C. A. A.

Matchul dinainte anunțat a suscit un viu interes printre sportivii arădani, cari Duminică datorită jocului de o factură superioară ce au văzut, au plecat mulțumiți.

Din primele minute pe urma atacurilor iuți și des repetate lumea cu simț de adevărat „sportiv“ prevedea diferență mare de rezultat.

Combiinațiunile frumoase cari se succedau în tot timpul, au făcut pentru profesioniști ușor accesibilă poarta adversă iar inferioritatea tehnică a apărării locale nu a putut înlătura ceiace era fatal inevitabil.

Meritul localnicilor era că s'au menținut destul de demn în prima repriză prin jocul ce reprezenta o pierdere a bea de 1:0 „ată de o „Ripensia“ căreia au cedat atâtea „alese“ și „reprezentative“ Ungare și Jugoslave.

Lupta aprigă jocul select, superior și intervenția atât de energică a înaintării mai ales în a doua repriză — pentru a lămurii o superioritate atât de firească erau ceiace s'a putut vedea Duminică la Ripensia. Prin aciașta s'a achitat deplin de ceiace lumea aștepta dela profesioniști schimbând nivelul spectacolelor sportive peste obișnuit.

Formația: Ripensia. Zombori — Bürger Hoksáry; — Hrehus, Rafinski, Ciolac — Beke Dobay, Wetzer. Schwartz Semler.

C.A.A. Theimler, Covaci, Pfeiler, Szabo B, Mikczi Marczin, Zsiga Török. Ince Puskas, Columban.

— o —

In atenția districtului de football Arad.

Lipsa de disciplină a societăților „Vulturul“ și „Juventus“.

— Cazul arbitrilor Goicea și Adamovici. —

— Sancțiuni severe și imediate! —

De un timp încoace la emulațiunile sportive, se ivesc conflicte de păreri și simpatie, manifestate prin insulte și bătăi dintre cari arbitri și spectatorii se aleg cu partea cea mai grea.

Tabere de „experti în scandaluri“ când se apropie momentul oportun încep seriile de provocări la adresa oricui îi este în apropiere și decumva provocatul îndrăznește a se apăra „chestiunea“ își ia cursul „normal“ dorit. De nu e posibil succesul material cel puțin câștigul moral și interesul sportiv astfel înțeles aceste conflicte deveniseră obișnuite.

Începutul campionatelor a deschis seria acestor scandaluri prin societățile „Vulturul“ și „Juventus“. Aceste societăți „sportive“ au dat dovada unei lipse complete de disciplină și organiza-

În categoria II-a în care numărul concurenților s'a sporit la 11 unități, emulațiunile pentru titlul la campionat se țin în plină putere, dar până azi nu se poate prevedea merituosul pretendent la acesta.

Diferența de puncte — prin care echipele dispun unele de altele — este atât de minimă încât abea numai prin o justă apreciere a calității jocului prezentat s'ar putea prezice ceva în favoarea unora din competitori.

Despre jocuri de o adevărată clasă neputând fi vorba — cu toatăcă printre concurențe se găsesc și societăți cu vechime cu trecut bine cunoscut și membrii ce nu-și părăsesc societatea — sub acest punct de vedere — al calității — balanța înclină în favoarea noilor grupări cu elemente tinere viguroase pline de dorul a se vedea la un clasament superior bazat pe merite tehnice sportive și de disciplină.

Pe lângă grupările „Voința“ „Înțelegerea“ cari au pretenție la cat I. menționăm printre noile grupări unitatea „Șoimii“ „Vulturul“, „Juventus“ Titanus dintre cari cu o serioasă energie se relevă „Șoimii“ drept expresiune a noilor aspirațiuni.

Viociunea, energia depusă în joc cu atâta grijă face ca matchurile să se desfășoare în pulsul cald al adevăratei tinereti, care atât sub raport practic dezvoltă fizicul cât și sub raport spectaculos place ochiului sportiv curciornd noi aderenți în aciașta ramură.

Sub acest aspect privitye manifestățiunile sportive sperăm cu plină încredere în reformarea viitoare a sportului cu balonul rotund, în readucerea lui la adevăratul rost ca mijloc exclusiv de educație fizică, iar societăților cari au acest scop de bază li se poate prevedea un viitor cu dublu succes pe teren higienic și sportiv.

Astfel datorită acestora prevedem mici surprize pentru viitor.

Rezultatele campionatelor categoriei II.

Șoimii-Vulturul 1:0

Deși pe o arenă mlăștinoasă din cauza timpului nefavorabil „Vulturii“ chiar în propria lor casă — au trebuit să plice steagul în fața „Șoimilor“ cari atât teritorialmente cât și din punct de vedere al jocului i-au supus. Capacitatea de shoot a Șoimilor a fost redusă din cauza terenului băltoș și scobit din fața porților. Bravurile tehnice ale victoriosilor au fost călduros aplaudate de spectatori.

Și de astădată vedetele Șoimilor era căpitanul Julian și Morcov. S'au remarcat acțiunile Popian Ciupuliga Fleșeriu din înaintare precum apărarea tare susținută prin Julian, Morcov Răsădean. A marcat Ciupuliga.

Arbitrul Goicea corect.

Juventus — Titanus 2:0 (0:0)

După un joc tare lipsit de combinațiuni frumoase și utile Juventus abia în a II repriză își supune adversarul. Arbitrul Adamovici și-a făcut datorița.

Hacoah — Banatul 3:1 (0:1)

Chelnerii — Rovine 3:1 (1:1)

Înțelegerea — Voința 2:0 (1:0)

Programul de Duminică

Arena Gloria C.F.R.

Slovan--Gloria

WIEN C.F.R.

Unirea-C. A. A.

Șoimii-Înțelegerea

Victoria-Titanus

Chelnerii-Banatul

Voința-Vulturul

a aplica pedepse împotriva societăților, pedepse grave jucătorilor iar pentru viitor obligarea societății aranjatoare a cere asistența forței publice pentru a asigura liniștea și siguranța personală a spectatorilor, fără de care nici o emulare să nu se poată ține. lipsa acestora se va reintrona „răzburarea socială“ pe care desigur fiecare multtratat și o căuta în parte.

În ce privește cinstea acestor societăți amintite pe urma celor întâmplare, este cunoscută, iar onoarea fiecărui membru pe urma celor întâmplare grav atinse. E bine ca acestea să fie cunoscute atât forurilor superioare cât și cetitorilor pentru a-și forma părerea asupra societăților în chestiune.

Sprrijiniți comerțul

și industria din țară